

Αθήνα 22 Φεβρουαρίου 2013

Αριθμ. Πρωτ.: 7261

ΘΕΜΑ: «Καθορισμός διαδικασιών και κριτηρίων για την παρακολούθηση του «Ολοκληρωμένου Πλαισίου Δράσης» (Ο.Π.Δ) και την εφαρμογή του Προγράμματος Εξυγίανσης από το Παρατηρητήριο του άρθρου 4 του ν. 4111/2013».

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

&

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 4 του ν. 4111/2013 (ΦΕΚ 18 Α' 25-1-13) «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, τροποποιήσεις του ν. 4093/2012, κύρωση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Έγκριση των Σχεδίων των Συμβάσεων Τροποποίησης της Κύριας Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.), της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Τ.Χ.Σ.) και της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ), με τίτλο «Κύρια Σύμβαση Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης», της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ε.Τ.Χ.Σ., της Ελληνικής Δημοκρατίας και της ΤτΕ, με τίτλο «Σύμβαση Διευκόλυνσης Διαχείρισης Υποχρεώσεων ΣΙΤ» και της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ε.Τ.Χ.Σ., της Ελληνικής Δημοκρατίας και της ΤτΕ, με τίτλο «Διευκόλυνση αποπληρωμής Τόκων Ομολόγων», παροχή εξουσιοδοτήσεων για την υπογραφή των Συμβάσεων» και άλλες επείγουσες διατάξεις.
2. Τις διατάξεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (ΦΕΚ 114 Α' 8-6-2006).
3. Τις διατάξεις του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α' 7-6-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης».

4. Τις διατάξεις του ν.2362/95 (ΦΕΚ 247 Α' 27-11-1995) «Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις» όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει (βλέπε ιδίως ν.3871/10 (ΦΕΚ 141 Α' 17-8-10), ν.3943/11 (ΦΕΚ 66 Α' 31-3-11), ν.4038/12 (ΦΕΚ 14 Α' 2-2-12)).
5. Τις διατάξεις του ν. 4093/12 (ΦΕΚ 222 Α' 12-11-2012) «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 – Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4064/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016».
6. Τα οριζόμενα στην υπ'αριθμ. 7028/3-2-2004 (ΦΕΚ 253 Β' 9-2-2004) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών ΔΔΑπ και Οικονομίας και Οικονομικών περί καθορισμού του τύπου του προϋπολογισμού των δήμων και κοινοτήτων, όπως αυτή τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθμ. 64871/2007 (ΦΕΚ 2253 Β') 70560/2009 (ΦΕΚ 2394 Β') και 50698/2011 (ΦΕΚ 2832 Β') όμοιες και ισχύει.
7. Την υπ'αριθμ. οικ.47490/18-12-2012 (ΦΕΚ 3390 Β' 18-12-2012) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών «Παροχή οδηγιών για την κατάρτιση του προϋπολογισμού των Δήμων, οικονομικού έτους 2013 - τροποποίηση της αριθ. 7028/3-2-2004 (ΦΕΚ 253 Β') απόφασης «Καθορισμός του τύπου του προϋπολογισμού των Δήμων και κοινοτήτων»».
8. Την υπ'αριθμ. 74712/29-12-2010 (ΦΕΚ 2043 Β' 30-12-2010) Απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών,, Απ&ΗΔ, «Καθορισμός του τύπου, του περιεχομένου των στοιχείων, του χρόνου και του τρόπου ενημέρωσης της βάση δεδομένων «Οικονομικά στοιχεία δήμων», των αριθμοδεικτών αξιολόγησης καθώς και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας», όπως τροποποιήθηκε με την υπ'αριθμ. 4320/2-2-2012 (ΦΕΚ 703 Β' 12-3-2012) Απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών «Τροποποίηση της υπ'αριθμ. 74712/29-12-2010 (ΦΕΚ 2043 Β') Απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών».
9. Την υπ'αριθμ. 74713/29-12-2010 (ΦΕΚ 2043 Β' 30-12-2010) Απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Απ&ΗΔ, «Καθορισμός του τύπου, του περιεχομένου των στοιχείων, του χρόνου και του τρόπου ενημέρωσης της βάση δεδομένων «Οικονομικά στοιχεία περιφερειών», των αριθμοδεικτών αξιολόγησης καθώς και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας», όπως τροποποιήθηκε με την υπ'αριθμ. 12027/28-3-2012 (ΦΕΚ 1101 Β' 10-4-2012) Απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.
10. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ.63/2005 (ΦΕΚ 98 Α').
11. Το γεγονός ότι, από την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας, δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, ούτε σε βάρος των προϋπολογισμών των ΟΤΑ.
12. Την υπ' αριθμ. Υ48/9-7-2012 (ΦΕΚ 2105 Β') Απόφαση «Καθορισμός αρμοδιοτήτων του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών Χρήστου Σταϊκούρα».

Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Περιεχόμενο του Ολοκληρωμένου Πλαισίου Δράσης (ΟΠΔ) ΟΤΑ

Α. Το Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης (ΟΠΔ) του ΟΤΑ συνοψίζει το πενταετές επιχειρησιακό πρόγραμμα δράσης, το ετήσιο πρόγραμμα δράσης και τον ετήσιο προϋπολογισμό των ΟΤΑ και των νομικών προσώπων αυτών που είναι ενταγμένα στο καταρτιζόμενο, από την ΕΛΣΤΑΤ, Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης (ΜΦΓΚ) (υποτομέας S.1313 ΟΤΑ, του Τομέα της Γενικής Κυβέρνησης) σύμφωνα με τις διατάξεις του αρθ.1B του ν.2362/1995.

Η επικαιροποίηση του ανωτέρω υποτομέα του ΜΦΓΚ ως προς τους ενταγμένους σε αυτό φορείς συνεπάγεται την υποχρέωση ανάλογης αναμόρφωσης του ΟΠΔ του ΟΤΑ, η οποία πραγματοποιείται εντός προθεσμίας δύο μηνών από την αρχή του μήνα τροποποίησης του ΜΦΓΚ και σε κάθε περίπτωση από την έναρξη του ημερολογιακού τριμήνου που έπεται της προθεσμίας αυτής.

Β. Η σύνοψη του πενταετούς επιχειρησιακού προγράμματος δράσης, του ετήσιου προγράμματος δράσης, του ετήσιου προϋπολογισμού και της πορείας εκτέλεσής του αποτυπώνεται στους ακόλουθους πίνακες, οι οποίοι επισυνάπτονται στην παρούσα και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα αυτής.

Β.1. Πίνακες Πενταετούς Προγραμματισμού

Η σύνοψη του Πενταετούς Προγραμματισμού αναλύεται σε τρεις επί μέρους πίνακες όπου αποτυπώνονται στοιχεία από τον πενταετή Στρατηγικό, Επιχειρησιακό και Οικονομικό σχεδιασμό των ΟΤΑ και των Νομικών τους Προσώπων προκειμένου να παρακολουθείται η επιχειρησιακή τους δράση. Οι βασικές αναπτυξιακές προτεραιότητες ανά άξονα, μέτρο και δράση εμφανίζονται στους Πίνακες 1, 2, ενώ η συνολική οικονομική απεικόνιση γίνεται στον πίνακα 3 του Παραρτήματος.

Β.2. Πίνακας Ετήσιου Προγραμματισμού

Στον Πίνακα του Ετήσιου Προγραμματισμού αποτυπώνονται οι γενικές κατευθύνσεις και οι προτεραιότητες της δημοτικής και περιφερειακής αρχής για το επόμενο έτος καθώς και βασικές δράσεις και ενέργειες ανά διεύθυνση, σύμφωνα με τον πίνακα 4 του παραρτήματος, ώστε να εξυπηρετείται ο Σχεδιασμός του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού.

B.3. Πίνακας στοχοθεσίας οικονομικών αποτελεσμάτων των ΟΤΑ και των νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου
(συνοπτική αποτύπωση του ετήσιου προϋπολογισμού και του μηνιαίου προγράμματος εκτέλεσής του)

Στον πίνακα αυτό αποτυπώνονται σε ενοποιημένη και συνοπτική μορφή τα στοιχεία του ετήσιου προϋπολογισμού του ΟΤΑ, τα οποία συνιστούν τις εκτιμήσεις του ως προς τα έσοδα και τα έξοδα του αντιστοιχού οικονομικού έτους. Οι εκτιμήσεις αυτές αποτελούν τους ετήσιους στόχους εσόδων και δαπανών που θέτει ο ΟΤΑ δια της κατάρτισης του προϋπολογισμού του, ο βαθμός επίτευξης των οποίων ελέγχεται κατά τη διάρκεια του έτους με βάση τα αποτελέσματα που προκύπτουν από την εκτέλεσή του και με γνώμονα το επίπεδο συμβολής του στην επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων που τίθενται για το σύνολο των ΟΤΑ της χώρας, σύμφωνα με το ν. 4093/12 («Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 – Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4064/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016»).

Ο ΟΤΑ θέτει στόχους καθορίζοντας μηνιαίο πρόγραμμα εκτέλεσης του προϋπολογισμού του και αποτυπώνοντας δια αυτού τη χρονική πορεία εκπλήρωσης των ετήσιων εκτιμήσεών του εσόδων και δαπανών, σε επίπεδο μήνα και τριμήνου καθώς και σωρευτικά από την αρχή του έτους (Ιαν.-Μάρτιος, Ιαν.-Ιούνιος, Ιαν.-Σεπτ. και Ιαν.-Δεκ.). Για την κατάρτιση του προγράμματος αυτού λαμβάνεται υπόψη η χρονική πορεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού του προηγούμενου έτους σε συνδυασμό με κάθε άλλο στοιχείο που μπορεί να αξιοποιηθεί από τον ΟΤΑ, προκειμένου να αποδοθεί πρόγραμμα ρεαλιστικό και αξιόπιστο.

Το πρόγραμμα καταρτίζεται με βάση την αρχή της ισοσκελίσης του προϋπολογισμού, υπό την έννοια ότι το σύνολο των εξόδων δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το σύνολο των εσόδων, περιλαμβανομένου του ταμειακού υπολοίπου. Οι στόχοι των εσόδων και των εξόδων αναλύονται σε υπο-ομάδες, οι οποίες αποτελούν αθροίσματα συγκεκριμένων επιμέρους Κωδικών Αριθμών (Κ.Α), η απόδοση των οποίων ελέγχεται κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού ώστε να εντοπίζονται και να αξιολογούνται αναλόγως οι πηγές τυχόν αποκλίσεων από τους συνολικά τιθέμενους στόχους.

Η εξέλιξη των απλήρωτων υποχρεώσεων του ΟΤΑ σε σχέση με την 31/12 του προηγούμενου οικονομικού έτους λαμβάνεται επίσης υπόψη κατά την αξιολόγηση του προγράμματος εκτέλεσης του προϋπολογισμού του και επίτευξης των στόχων, με γνώμονα το βαθμό συμβολής του στους

αντίστοιχους δημοσιονομικούς στόχους που έχουν τεθεί για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, σύμφωνα με το ν. 4093/12.

Για το σκοπό αυτό, ο ΟΤΑ αποτυπώνει στον πίνακα στοχοθεσίας το επίπεδο των υποχρεώσεων του κατά την 31/12 του προηγούμενου οικονομικού έτους και θέτει ως στόχο το μέσο επίπεδο αυτών που προκύπτει κάθε τρίμηνο (μέσος όρος μηνιαίων υποχρεώσεων) να εμφανίζεται μειωμένο έναντι του επιπέδου τους κατά την 31/12.

Σε κάθε περίπτωση πάντως, το πρόγραμμα εκτέλεσης του προϋπολογισμού του ΟΤΑ πρέπει να διασφαλίζει την ισοσκελίση του προϋπολογισμού και να συμβάλλει στην επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων που έχουν τεθεί για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, τόσο σε σχέση με τη διαφορά εσόδων και δαπανών όσο και ως προς τη μεταβολή των απλήρωτων υποχρεώσεων σε σχέση με την 31/12 του προηγούμενου οικονομικού έτους.

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται αναλόγως και για τον Πίνακα Στοχοθεσίας οικονομικών αποτελεσμάτων των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου των ΟΤΑ.

Β. Τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου των ΟΤΑ συμπληρώνουν τον αντίστοιχο Πίνακα Στοχοθεσίας οικονομικών αποτελεσμάτων που επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση. Στον Πίνακα αυτό οι ετήσιοι προϋπολογισμοί τους εξειδικεύονται σε μηνιαίους και τριμηνιαίους στόχους. Σε κάθε περίπτωση, το άθροισμα των ποσών που τίθενται στους στόχους εσόδων και εξόδων θα πρέπει να ισούται με το αντίστοιχο ποσό του ετήσιου προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων του νομικού προσώπου.

Άρθρο 2

Έλεγχος και κριτήρια επίτευξης των οικονομικών στόχων

Α. Για τον έλεγχο του βαθμού επίτευξης των στόχων, τον εντοπισμό αποκλίσεων αρνητικού χαρακτήρα και την αξιολόγηση της πορείας εκτέλεσης του προϋπολογισμού λαμβάνονται υπόψη οι εξής παράμετροι :

- η ισοσκελίση του προϋπολογισμού και της εκτέλεσής του κατά τη διάρκεια του έτους και ετησίως (υπό την έννοια ότι τα συνολικά ετήσια έξοδα πρέπει να είναι μικρότερα ή ίσα των εσόδων),

- για τους δήμους, η πορεία είσπραξης των υπο-ομάδων εσόδων των γραμμών 3, 4 και 5 του πίνακα στοχοθεσίας (Επιχορηγήσεις για Επενδύσεις, Ίδια έσοδα - Έσοδα που προβλέπεται να εισπραχθούν από απαιτήσεις προηγούμενων οικονομικών ετών (ΚΑΕ 32-ΚΑΕ 85) και το επίπεδο των εξόδων των γραμμών 1, 4, 5, 6 και 7 του πίνακα (Κόστος προσωπικού, Δαπάνες για επενδύσεις, Πληρωμές ΠΟΕ, Μεταβιβάσεις σε τρίτους, Λοιπές λειτουργικές δαπάνες),

- για τις περιφέρειες, η πορεία είσπραξης των υπο-ομάδων εσόδων των γραμμών 1, 2, 3 και 4 του πίνακα στοχοθεσίας (Επιχορηγήσεις από Τακτ. Προϋπολογισμό, Επιχορηγήσεις από ΠΔΕ

και έσοδα από προγράμματα της Ε.Ε., Ίδια Έσοδα και Ίδια έσοδα από βεβαιώσεις Προηγούμενων Οικονομικών Ετών (Π.Ο.Ε.) και το επίπεδο των εξόδων των γραμμών 1, 3 και 5 του πίνακα (Αμοιβές προσωπικού, Δαπάνες για επενδύσεις και Λοιπές λειτουργικές δαπάνες),

- η μεταβολή των απλήρωτων υποχρεώσεων του ΟΤΑ έναντι της 31/12 του προηγούμενου οικονομικού έτους, στην περίπτωση που σημειώνεται αύξηση.

Η αδυναμία ισοσκέλισης του ετήσιου προϋπολογισμού ή του προσωρινού απολογισμού του ΟΤΑ κατά το κλείσιμο του προηγούμενου οικονομικού έτους συνιστά αυτοδίκαια αδυναμία επίτευξης των ετήσιων στόχων του έτους που αφορά ο προϋπολογισμός και συνεπάγεται την άμεση υπαγωγή του στο Πρόγραμμα Εξυγίανσης. Το ίδιο ισχύει σε κάθε περίπτωση που αποτυπώνεται μη ισοσκελισμένη εκτέλεση του προϋπολογισμού κατά τη διάρκεια του έτους.

Για τον εντοπισμό των αρνητικών αποκλίσεων, η πορεία είσπραξης των εσόδων εξετάζεται σε συσχετισμό με το βαθμό προσαρμογής των εξόδων για την αντιστάθμιση της πορείας αυτής σύμφωνα με τους δημοσιονομικούς στόχους καθώς και με την εξέλιξη των απλήρωτων υποχρεώσεων σε σχέση με το κλείσιμο του προηγούμενου έτους.

Ειδικότερα, τα ποσά που εισπράττονται κατά τη διάρκεια του έτους (έσοδα περιλαμβανομένου του χρηματικού υπολοίπου για τους δήμους και έσοδα περιλαμβανομένου του ταμειακού υπολοίπου για τις περιφέρειες) συγκρίνονται με τους αντίστοιχα τιθέμενους στόχους (Εκτέλεση μείον Στόχος) και τα ποσά των εξόδων που τέθηκαν ως στόχοι συγκρίνονται με τις δαπάνες που πληρώνονται εντός του έτους (Στόχος μείον Εκτέλεση). Ως απόκλιση αρνητικού χαρακτήρα λογίζεται η υστέρηση εσόδων έναντι του τιθέμενου στόχου (ποσό με αρνητικό πρόσημο : Εκτέλεση μείον Στόχος), η πραγματοποίηση δαπανών καθ' υπέρβαση του τιθέμενου στόχου (ποσό με αρνητικό πρόσημο : Στόχος μείον Εκτέλεση) και η αύξηση του ποσού των απλήρωτων υποχρεώσεων έναντι αυτού που καταγράφηκε την 31/12 του προηγούμενου έτους (ποσό με αρνητικό πρόσημο : ποσό την 31/12 μείον ποσό μήνα). Για τον υπολογισμό του βαθμού της αρνητικής απόκλισης και την αναγωγή της σε ποσοστό (%) έναντι των τιθέμενων στόχων, αθροίζονται οι ανωτέρω διαφορές των ποσών εσόδων και εξόδων και στην περίπτωση που υπάρχει αύξηση των απλήρωτων υποχρεώσεων, και το ποσό της αντίστοιχης διαφοράς (σε περίπτωση που αυτές εμφανίζουν μείωση, η διαφορά δε λαμβάνεται υπόψη) . Το συνολικό ποσό που προκύπτει από το άθροισμα των ανωτέρω συγκρίνεται με το στόχο εσόδων και συνιστά το ποσοστό (%) της αρνητικής απόκλισης που προκύπτει από την εκτέλεση του προϋπολογισμού (διαίρεση αθροίσματος ποσών με στόχο εσόδων).

Παράδειγμα

Υπολογισμός απόκλισης		ΣΤΟΧΟΣ	ΕΚΤΕΛΕΣΗ Α.	ΑΠΟΚΛΙΣΗ (ποσό).	ΑΠΟΚΛΙΣΗ (σε %).	ΕΚΤΕΛΕΣΗ Β.	ΑΠΟΚΛΙΣΗ (ποσό).	ΑΠΟΚΛΙΣΗ (σε %).	ΕΚΤΕΛΕΣΗ Γ.	ΑΠΟΚΛΙΣΗ (ποσό).	ΑΠΟΚΛΙΣΗ (σε %).	ΕΚΤΕΛΕΣΗ Δ.	ΑΠΟΚΛΙΣΗ (ποσό).	ΑΠΟΚΛΙΣΗ (σε %).
Εκτέλεση μείον Στόχος	ΕΣΟΔΑ	1100	900	-200		1000	-100		750	-350		750	-350	
Στόχος μείον Εκτέλεση	ΕΞΟΔΑ	1000	900	100		1100	-100		800	200		750	250	
Όταν σημειώνεται αύξηση των απλήρωτων υποχρεώσεων, το ποσό λαμβάνει αρνητικό πρόσημο (Απλήρωτες 31/12 μείον Απλήρωτες μήνα). Σε περίπτωση που δεν σημειώνεται αύξηση των απλήρωτων υποχρεώσεων, οι σχετικές διαφορές δεν λαμβάνονται υπόψη	Αύξηση απλήρωτων υποχρεώσεων μήνα έναντι της 31/12 του προηγούμενου έτους (Απλήρωτες 31/12 μείον Απλήρωτες Μήνα)			-30										
	ΣΥΝΟΛΟ			-130	-11,8		-200	-18,2		-150	-13,6		-100	-9,1
					(-130 / 1100)			(-200/1100)			(-150/1100)			(-100/1100)

Τα ανωτέρω αναφερόμενα εφαρμόζονται αναλόγως και στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των ΟΤΑ. Στην περίπτωση αυτή, το Παρατηρητήριο παρέχει σχετικές οδηγίες και εισηγείται μεθόδους προς τον ΟΤΑ, ο οποίος υποχρεούται να ενημερώσει το Παρατηρητήριο για τα μέτρα που ελήφθησαν για τη διόρθωση της απόκλισης ή την επίτευξη της ισοσκελίσης.

Β. Σε ό,τι αφορά τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου των ΟΤΑ, στην περίπτωση αρνητικών αποκλίσεων από τους τριμηνιαίους στόχους στα οικονομικά αποτελέσματα σε ποσοστό μεγαλύτερο του 10%, το Παρατηρητήριο παρέχει σχετικές οδηγίες και εισηγείται μεθόδους προς τον ΟΤΑ, ο οποίος υποχρεούται να ενημερώσει το Παρατηρητήριο για τα μέτρα που ελήφθησαν για τη διόρθωση της απόκλισης.

Άρθρο 3

Υποχρεωτική αναμόρφωση των οικονομικών στόχων

Οι στόχοι εσόδων και εξόδων αναμορφώνονται υποχρεωτικά, δια της ανάλογης αναμόρφωσης του ετήσιου προϋπολογισμού και του προγράμματος εκτέλεσής του στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Εφόσον με βάση τα στοιχεία του υποβαλλόμενου ΟΠΔ, διαπιστωθεί από το Παρατηρητήριο απόκλιση από τις οδηγίες που παρασχέθηκαν για την κατάρτιση του προϋπολογισμού του αντίστοιχου έτους με την Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών.

Στην περίπτωση αυτή το Παρατηρητήριο υποδεικνύει την απόκλιση στην αρμόδια για την εποπτεία του ΟΤΑ αρχή, η οποία υποχρεούται να τον καλέσει για να προβεί σε αναμόρφωση του προϋπολογισμού του και του ΟΠΔ εντός 15 ημερών.

β) Ανεξαρτήτως της απόδοσης των στόχων των συνολικών εσόδων, εάν καταγραφεί αρνητική απόκλιση σε ποσοστό άνω του 10% για κάποια από τις υπο-ομάδες εσόδων των γραμμών 3, 4 και 5 του ενοποιημένου πίνακα των δήμων (Επιχορηγήσεις για Επενδύσεις, Ίδια Έσοδα, Έσοδα που

προβλέπεται να εισπραχθούν από απαιτήσεις προηγούμενων οικονομικών ετών) ή για κάποια από τις υπο-ομάδες 1, 2, 3 και 4 των περιφερειών (Επιχορηγήσεις από Τακτ. Προϋπολογισμό, Επιχορηγήσεις από ΠΔΕ και έσοδα από προγράμματα της Ε.Ε., Ίδια Έσοδα και Ίδια έσοδα από βεβαιώσεις Προηγούμενων Οικονομικών Ετών (Π.Ο.Ε.)), κατά το κλείσιμο του πρώτου τριμήνου του έτους ο ΟΤΑ υποχρεούται να προβαίνει άμεσα σε μέτρα και παρεμβάσεις για τη διόρθωση της απόκλισης προς διασφάλιση του σωρευτικού στόχου του επόμενου τριμήνου (στόχος για την περίοδο Ιαν.-Ιούνιος), γνωστοποιώντας αυτά με ειδική έκθεση που συντάσσεται από τον προϊστάμενο των οικονομικών υπηρεσιών του (Έκθεση Δράσεων Επίτευξης Στόχων) στο Παρατηρητήριο, στον οικείο Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και στην αρμόδια για την εποπτεία του αρχή. Στην έκθεση περιγράφονται λεπτομερώς τα μέτρα, ο χρόνος λήψης τους και τεκμηριώνονται με στοιχεία οι αναμενόμενες οικονομικές αποδόσεις τους. Κατά την ίδια περίοδο το Παρατηρητήριο παρέχει προς τον ΟΤΑ οδηγίες και εισηγείται μεθόδους για τη διόρθωση της απόκλισης, αξιολογεί τους στόχους εσόδων και εφόσον κρίνεται αναγκαίο, διατυπώνει πρόταση για την τροποποίηση αυτών σε συγκεκριμένα επίπεδα μέσω ανάλογης αναμόρφωσης του προϋπολογισμού του.

Στην περίπτωση που διαφαίνεται αδυναμία διόρθωσης της ανωτέρω απόκλισης, το οικείο συμβούλιο προβαίνει υποχρεωτικά σε αναμόρφωση του ετήσιου προϋπολογισμού και αντίστοιχα των ετήσιων στόχων, μειώνοντας σε ρεαλιστικό ύψος τις επιμέρους ομάδες εσόδων και προσαρμόζοντας κατά το αντίστοιχο ποσό το σκέλος των εξόδων και ιδίως των υπο-ομάδων αυτών που αναγράφονται στις γραμμές 1, 4, 5, 6, και 7 (Κόστος προσωπικού, Δαπάνες για επενδύσεις, Πληρωμές ΠΟΕ, Μεταβιβάσεις σε τρίτους, Λοιπές λειτουργικές δαπάνες) του πίνακα στοχοθεσίας των δήμων, ή στις γραμμές 1, 3 και 5 (Αμοιβές προσωπικού, Δαπάνες για επενδύσεις και Λοιπές λειτουργικές δαπάνες) του πίνακα στοχοθεσίας των περιφερειών, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα την ισοσκελίση του προϋπολογισμού. Για την εφαρμογή των ανωτέρω λαμβάνονται υποχρεωτικά υπόψη οι σχετικές υποδείξεις του Παρατηρητηρίου προς τον ΟΤΑ και την αρμόδια για την εποπτεία του αρχή.

Ο προϋπολογισμός και το ΟΠΔ αναμορφώνονται από το οικείο συμβούλιο υποχρεωτικά μέχρι το τέλος Μαΐου και η αναθεώρηση των ετήσιων στόχων συντελείται δια της τροποποίησης των στόχων που αναλογούν στην απομένουσα χρονική περίοδο (μήνες που απομένουν από τη λήξη του μήνα αναμόρφωσης του προϋπολογισμού, δηλαδή εάν η αναμόρφωση συντελεστεί εντός Απριλίου, για τους μήνες Μάιο-Δεκέμβριο).

Για τον έλεγχο εφαρμογής των ανωτέρω, οι προϋπολογισμοί και τα ΟΠΔ των ΟΤΑ που υποδεικνύει το Παρατηρητήριο επανυποβάλλονται προς έλεγχο και έγκριση στην αρμόδια για την εποπτεία τους αρχή μέχρι το τέλος Μαΐου και πρέπει να έχουν εγκριθεί εντός ενός μήνα από το χρόνο υποβολής τους.

Περαιτέρω, οι στόχοι δεν επιδέχονται άλλης τροποποίησης, ανεξαρτήτως εάν απαιτείται ή πραγματοποιείται αναμόρφωση του προϋπολογισμού.

γ) Τα οριζόμενα στην ανωτέρω παράγραφο ισχύουν και για τις περιπτώσεις που η ανωτέρω αρνητική απόκλιση διαφαίνεται (από τη μηνιαία εκτέλεση του δεύτερου τριμήνου) ότι θα σημειωθεί για πρώτη φορά στο κλείσιμο του δεύτερου τριμήνου του έτους. Στην περίπτωση αυτή οι προϋπολογισμοί και τα ΟΠΑ των ΟΤΑ επανυποβάλλονται προς έλεγχο και έγκριση στην αρμόδια για την εποπτεία τους αρχή μέχρι το τέλος Ιουλίου και πρέπει να έχουν εγκριθεί εντός ενός μήνα από το χρόνο υποβολής τους.

δ) Τα ανωτέρω α) έως γ) αναφερόμενα εφαρμόζονται ανάλογα και για τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των ΟΤΑ. Στην περίπτωση αυτή για την αναμόρφωση του προϋπολογισμού και την αναθεώρηση της στοχοθεσίας λαμβάνεται υπόψιν η αρνητική απόκλιση που προκύπτει από το σύνολο των εσόδων.

Άρθρο 4

Διαδικασία παρακολούθησης της εκτέλεσης του προϋπολογισμού από το Παρατηρητήριο

Το Παρατηρητήριο παρακολουθεί την εφαρμογή του ΟΠΑ, την εκτέλεση του προϋπολογισμού του ΟΤΑ και των νομικών του προσώπων και την ισοσκελισή τους, μέσω του Κόμβου Διαλειτουργικότητας και σύμφωνα με τα οριζόμενα στις υπ' αριθμ. 74712/29-12-2010 (ΦΕΚ 2043 Β' 30-12-2010) και 74713/29-12-2010 (ΦΕΚ 2043 Β' 30-12-2010) Αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών, Απ&ΗΔ, όπως εκάστοτε ισχύουν περί καθορισμού του τύπου, του περιεχομένου των στοιχείων, του χρόνου και του τρόπου ενημέρωσης των βάσεων δεδομένων «Οικονομικά στοιχεία δήμων» και «Οικονομικά στοιχεία περιφερειών, των αριθμοδεικτών αξιολόγησης καθώς και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας». Σε περίπτωση που ο ΟΤΑ δεν μεριμνά για τη διάθεση των προβλεπόμενων στοιχείων στον Κόμβο, καθώς και σε τυχόν κάθε άλλη βάση δεδομένων, με αξιόπιστο και ολοκληρωμένο τρόπο, κατά τα προβλεπόμενα από τη σχετική νομοθεσία και την Κ.Υ.Α περί Τύπου του Προϋπολογισμού του ΟΤΑ επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 7 των ανωτέρω Αποφάσεων.

Άρθρο 5

Διαδικασία υπαγωγής στο Πρόγραμμα Εξυγίανσης και τρόπος υλοποίησής του

Εφόσον η εκτέλεση του προϋπολογισμού του ΟΤΑ παρουσιάζει για δύο συνεχόμενα τρίμηνα αρνητική απόκλιση σε ποσοστό άνω του 10% (κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο Α του άρθρου 2) και διαπιστωθεί από το Παρατηρητήριο ότι δεν έχει προβεί στα προσήκοντα μέτρα και τις παρεμβάσεις που υποδείχθηκαν από αυτό προς διόρθωση της απόκλισης σε ποσοστό κατώτερο του 10%, ο ΟΤΑ υπάγεται υποχρεωτικά σε Πρόγραμμα Εξυγίανσης, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 6 του άρθρου 4 του ν. 4111/2013. Η εκτέλεση του προϋπολογισμού εξετάζεται ανά τρίμηνο και σωρευτικά από την αρχή του έτους. Σε περίπτωση που κατά το τελευταίο τρίμηνο του έτους (περίοδος Ιανουάριος-Δεκέμβριος), η εκτέλεση του προϋπολογισμού αποδώσει για πρώτη φορά αρνητική απόκλιση άνω του 10%, η απόκλιση αυτή συνυπολογίζεται κατά την εξέταση των αποτελεσμάτων του πρώτου τριμήνου του επόμενου οικονομικού έτους. Εάν αντίστοιχα καταγραφεί απόκλιση κατά το τρίτο και τέταρτο τρίμηνο του έτους, τότε ο ΟΤΑ καταρτίζει ή αναμορφώνει τον προϋπολογισμό του επόμενου οικονομικού έτους, σύμφωνα με τις υποδείξεις του Παρατηρητηρίου ή εφόσον κρίνεται αναγκαίο, υπάγεται απευθείας σε Πρόγραμμα Εξυγίανσης.

Σε Πρόγραμμα Εξυγίανσης εντάσσονται σε κάθε περίπτωση και οι ΟΤΑ που εμφανίζουν μη ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς είτε κατά την κατάρτισή τους είτε κατά τη διάρκεια του έτους.

Η ένταξη στο Πρόγραμμα Εξυγίανσης συνεπάγεται την υποχρέωση εφαρμογής από τον ΟΤΑ των παρεμβάσεων που υποδεικνύει το Παρατηρητήριο κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 6 του άρθρου 4 του ν. 4111/2013. Κατά τη διάρκεια υπαγωγής του στο Πρόγραμμα, ο προϋπολογισμός του ΟΤΑ καταρτίζεται, αναμορφώνεται και εκτελείται σύμφωνα με τις υποδείξεις του Παρατηρητηρίου και εφόσον κρίνεται αναγκαίο, οι δαπάνες του μπορεί να περιορίζονται στις απολύτως ανελαστικές, μη περιλαμβανομένων σε αυτές αναγκαστικά του συνόλου των υποχρεωτικών δαπανών.

Για την αξιολόγηση της απόδοσης των ανωτέρω παρεμβάσεων και του βαθμού εφαρμογής αυτών από τον ΟΤΑ, το Παρατηρητήριο μπορεί να παραγγέλλει την πραγματοποίηση ανάλογων ελέγχων από το Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, το Ελεγκτικό Συνέδριο και τη Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών καθώς και να καθορίζει μικτά κλιμάκια ελέγχου, απαρτιζόμενα από υπαλλήλους της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών και της Γενικής Διεύθυνσης Θησαυροφυλακίου του Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Το Παρατηρητήριο μπορεί με απόφασή του να αναθέτει την υπογραφή, με εντολή του, εγγράφων στο Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών, στον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και στον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών.

Άρθρο 6

Διαδικασία κατάρτισης και έγκρισης ΟΠΔ

1. Το ΟΠΔ καταρτίζεται, ψηφίζεται και υποβάλλεται προς έλεγχο από την αρμόδια αρχή μαζί με τον προϋπολογισμό και το Ετήσιο Πρόγραμμα του ΟΤΑ και του κάθε νομικού προσώπου του ΟΤΑ που εντάσσεται στο ΟΠΔ.

Το τμήμα του ΟΠΔ που αφορά το Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ακολουθεί τις διαδικασίες κατάρτισης, ψήφισης και τροποποίησης αυτού σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Κατόπιν αυτού, προσαρτάται στο ΟΠΔ σύμφωνα με όσα ορίζει η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου.

2. Σε περίπτωση που, κατά τον έλεγχο της αρμόδιας αρχής, διαπιστωθεί ότι ο προϋπολογισμός έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις προβλεπόμενες οδηγίες, αλλά το ΟΠΔ δεν πληροί τους όρους της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, τότε ο Προϋπολογισμός εγκρίνεται και επιστρέφεται στον ΟΤΑ μόνο το ΟΠΔ προς διόρθωση, επανυποβολή και έγκριση από την αρμόδια αρχή, έως τις 10 Ιανουαρίου του έτους στο οποίο αυτό αναφέρεται.

3. Η ανωτέρω αρχή ελέγχει α) την πληρότητα των νομικών προσώπων του ΟΤΑ που πρέπει να περιέχονται στο ΟΠΔ σύμφωνα με το ΜΦΓΚ, β) την πληρότητα του ΟΠΔ ως προς τα μέρη που οφείλει να περιέχει, γ) την ακρίβεια των στοιχείων που περιέχουν οι Πίνακες Στοχοθεσίας Οικονομικών Αποτελεσμάτων, σε σχέση με τον ετήσιο προϋπολογισμό του ΟΤΑ και των νομικών του προσώπων, δ) την πληρότητα του περιεχομένου των Πινάκων Στοχοθεσίας οικονομικών αποτελεσμάτων και ε) την εν γένει κατάρτιση του ΟΠΔ σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Κοινής Υπουργικής Απόφασης, και εγκρίνει το ΟΠΔ έως τις 31 Ιανουαρίου του έτους στο οποίο αυτό αναφέρεται.

4. Το ΟΠΔ αποστέλλεται στο Παρατηρητήριο σε έντυπη μορφή, καθώς και ηλεκτρονικά στη μορφή και κατά τον τρόπο που υποδεικνύεται από αυτό.

Άρθρο 7

Κυρώσεις μη υποβολής ΟΠΔ

Σε περίπτωση καθυστέρησης υποβολής προς έγκριση του ΟΠΔ από τον ΟΤΑ, επιβάλλονται οι κυρώσεις που ορίζονται στην περίπτωση α' του άρθρου 7 της υπ' αριθμ 74712/29-12-2010 (ΦΕΚ 2043 Β' 30-12-2010) απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών καθώς και στην περίπτωση α' του

άρθρου 7 της υπ' αριθμ. 74713/29-12-2010 (ΦΕΚ 2043 Β' 30-12-2010) απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών, όπως ισχύουν.

Άρθρο 8

Μεταβατική διάταξη

Ειδικά για το οικονομικό έτος 2013, είναι δυνατό το τμήμα του ΟΠΔ που αφορά τον ΟΤΑ να ψηφίζεται από το οικείο συμβούλιο και να υποβάλλεται προς έγκριση στην αρμόδια αρχή εντός 20 ημερών από το χρόνο έγκρισης του Προϋπολογισμού και του Τεχνικού Προγράμματος Δράσης ή από το χρόνο έναρξης ισχύος της παρούσης (σε περίπτωση που αυτά ήδη έχουν εγκριθεί), χωριστά από το τμήμα αυτού που αφορά τα νομικά πρόσωπα του ΟΤΑ.

Στην περίπτωση αυτή, η αρμόδια αρχή αποστέλλει στο Παρατηρητήριο πρώτα το τμήμα που αφορά τον ΟΤΑ, και στη συνέχεια, ενοποιεί και το δεύτερο τμήμα αυτού, αποστέλλοντας εκ νέου το ολοκληρωμένο ΟΠΔ στο Παρατηρητήριο.

Επίσης, για το έτος 2013 οι ΟΤΑ, στο πλαίσιο του ΟΠΔ, μαζί με τον Πίνακα Στοχοθεσίας οικονομικών αποτελεσμάτων, οφείλουν κατ' ελάχιστον να υποβάλλουν το Στρατηγικό Σχεδιασμό, όπως αυτός αποτυπώνεται στον πίνακα 1 του Παραρτήματος και το Τεχνικό τους Πρόγραμμα. Το Παρατηρητήριο μπορεί, αν κρίνει απαραίτητο να ζητήσει συμπληρωματικά στοιχεία.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Ο ΑΝ. ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα ΥΠΕΣ
3. Γραφείο κ. Γεν. Δ/ντή Οικονομικών Υπηρεσιών
4. Δ/ση Οικονομικών ΟΤΑ
5. Δ/ση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής Τ.Α.